

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**BITIRUVCHILAR SO‘ROVNOMASI NATIJALARI
BO‘YICHA TAHLILY HISOBOT**

So‘rovnoma havolasi: <https://cspu.uz/sorovnoma/bitiruvchilar-sorovnomasi>

BITIRUVCHILAR SO'ROVNOMASI NATIJALARI BO'YICHA TAHLILY HISOBOT

(Chirchiq davlat pedagogika universiteti bitiruvchilari fikr-mulohazalari asosida)

Mazkur hisobot bitiruvchilar so'rovnomasi natijalari asosida tayyorlandi. So'rovnomada jami 1135 nafar bitiruvchi ishtirok etgan. Tahlil 20 ta savol bo'yicha bandlik holati, ishga joylashish muddati, ta'lim mazmunining mehnat bozori talablariga mosligi, amaliyot samaradorligi, kasbiy va yumshoq ko'nikmalar shakllanishi, infratuzilma, umumiy qoniqish hamda tavsiyalar yo'nalishlarida olib borildi.

Hisobotda yopiq savollar bo'yicha chastota va foizlar, sifat indeklari, kuchli hamda takomillashtirilishi zarur yo'nalishlar ajratildi. Ochiq javoblar esa mavzular kesimida umumlashtirildi.

1. Tahlil metodologiyasi

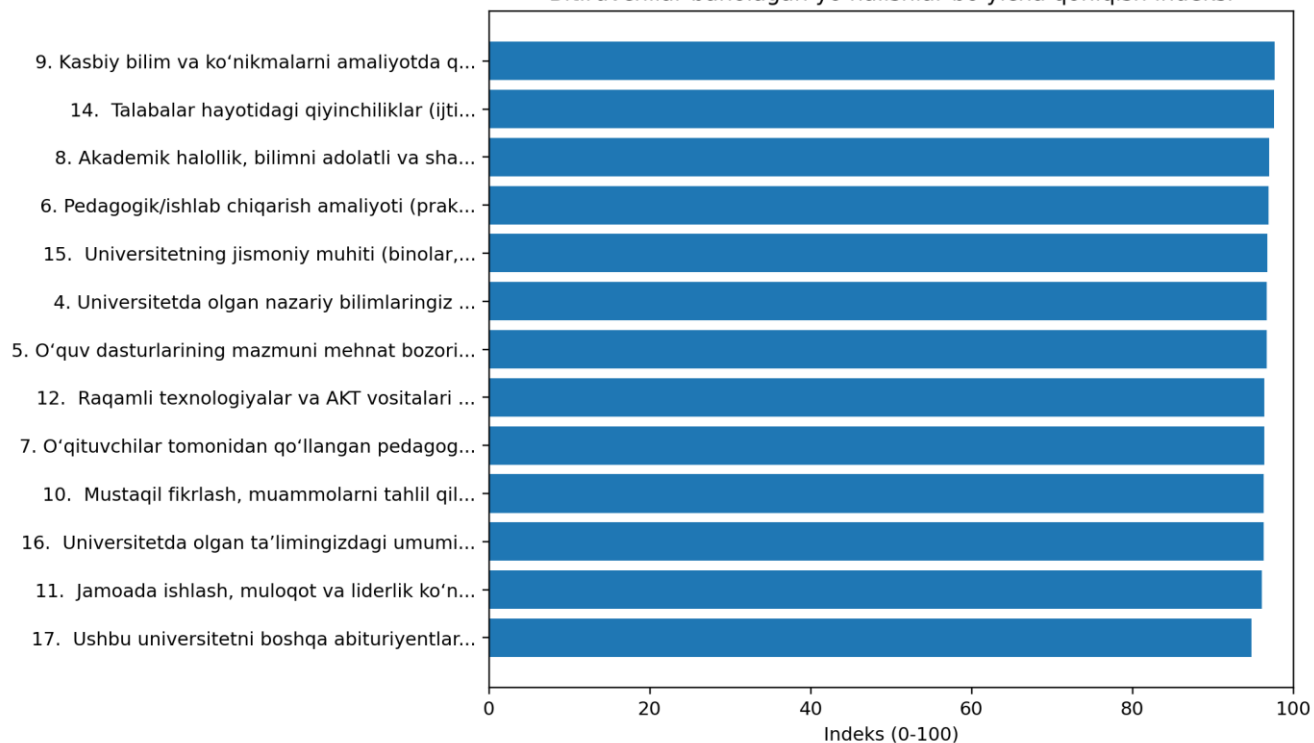
Javoblar soni umumiy respondentlar soniga nisbatan foizda hisoblandi. Sifat baholash savollarida "juda yuqori" va "yaxshi" mazmundagi javoblar ijobiy javoblar sifatida, "qisman", "o'rtacha" yoki "mos emas" mazmundagi javoblar takomillashtirish signali sifatida talqin qilindi. Indeks 0 dan 100 gacha bo'lgan shkalada hisoblandi: eng ijobiy javob 100 ball, keyingi ijobiy javob 66,7 yoki 75 ball, o'rtacha javob 33,3 yoki 50 ball, salbiy javob 0 ball deb olindi.

2. Umumiy natijalar va asosiy xulosalar

Natijalar bitiruvchilarning universitetda olgan ta'limiga umumiy munosabati yuqori darajada ijobiy ekanini ko'rsatadi. Respondentlarning 90.6 foizi o'z mutaxassisligi, asosan ta'lim sohasi bo'yicha ishlayotganini bildirgan. Bitiruvchilarning 89.3 foizi bitirgunga qadar yoki 1–3 oy ichida ishga joylashgan. Bu ko'rsatkich universitet ta'lim dasturlari mehnat bozoriga chiqish jarayonida sezilarli amaliy ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi.

Umumiy qoniqish bo'yicha "juda qoniqaman" va "qoniqaman" javoblari jami 98.6 foizni tashkil etdi. Universitetni boshqa abituriyentlarga tavsiya etish bo'yicha ham ijobiy ko'rsatkich juda yuqori bo'lib, "ha, albatta tavsiya etaman" va "ko'pincha tavsiya etardim" javoblari 98.9 foizni tashkil qildi.

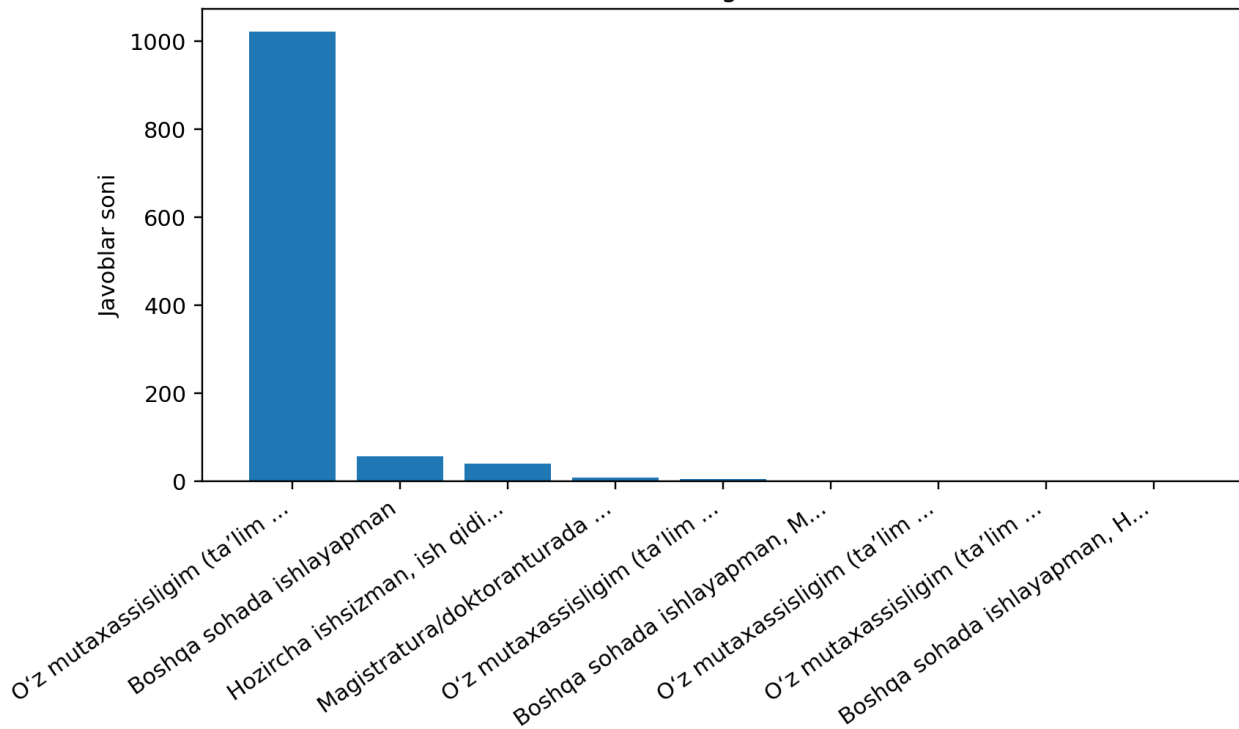
Bitiruvchilar baholagan yo'nalishlar bo'yicha qoniqish indeksi

3. Bandlik holati va ishga joylashish jarayoni

Bandlik holati	Javoblar soni	Ulushi, %
O'z mutaxassisligim (ta'lim sohasida) bo'yicha ishlayapman	1021	90.0
Boshqa sohada ishlayapman	57	5.0
Hozircha ishsizman, ish qidirypman	40	3.5
Magistratura/doktoranturada o'qiyapman	8	0.7
O'z mutaxassisligim (ta'lim sohasida) bo'yicha ishlayapman, Boshqa sohada ishlayapman	5	0.4
Boshqa sohada ishlayapman, Magistratura/doktoranturada o'qiyapman	1	0.1
O'z mutaxassisligim (ta'lim sohasida) bo'yicha ishlayapman, Magistratura/doktoranturada o'qiyapman	1	0.1
O'z mutaxassisligim (ta'lim sohasida) bo'yicha ishlayapman, Hozircha ishsizman, ish qidirypman	1	0.1
Boshqa sohada ishlayapman, Hozircha ishsizman, ish qidirypman	1	0.1

Bitiruvchilarning bandlik holati

Bandlik ma'lumotlari bitiruvchilarning aksariyati o'z mutaxassisligi bo'yicha mehnat faoliyatini boshlaganini ko'rsatadi. Boshqa sohada ishlayotganlar va ish izlayotganlar ulushi nisbatan kichik. Biroq aynan shu guruhlar bo'yicha bandlik monitoringini individual darajada olib borish, kasbiy yo'naltirish va ish beruvchilar bilan manzilli aloqa mexanizmlarini kuchaytirish maqsadga muvofiq.

Ishga joylashish muddati	Javoblar soni	Ulushi, %
Bitirgunga qadar (amaliyot yoki qisman stavka)	589	51.9
1-3 oy ichida	424	37.4
3-6 oy ichida	53	4.7
Hali ishlayotganim yo'q	50	4.4
6-12 oy ichida	16	1.4
1 yildan ortiq vaqt kerak bo'ldi	3	0.3

Ishga joylashish muddati bo'yicha eng katta guruh bitirgunga qadar ish bilan ta'minlangan bitiruvchilardan iborat. Ikkinchi yirik guruh 1–3 oy ichida ishga joylashgan. Bu holat amaliyot, diplom oldi tayyorgarlik va bitiruv oldi bandlik ishlarini yanada tizimli tashkil etish orqali yanada kuchaytirilishi mumkin.

4. Mutaxassislik bo'yicha ish topishdagi qiyinchiliklar

Qiyinchilik turi	Javoblar soni	Ulushi, %
Amaliy tajriba va ish stajining yetishmasligi	627	55.2
Qiyinchilik bo'lmadi, tez ishga joylashdim	378	33.3
Ish haqi darajasining past bo'lishi	61	5.4
Bo'sh ish o'rinlari haqida ma'lumot kamligi	50	4.4
Kasbiy ko'nikmalar darajasining yetarli emasligi	19	1.7

Ish topishdagi eng ko'p qayd etilgan qiyinchilik "amaliy tajriba va ish stajining yetishmasligi" bo'lib, bu javob 55.2 foizni tashkil etdi. Shu bilan birga, 33.3 foiz bitiruvchi ish topishda jiddiy qiyinchilik bo'lmaganini bildirgan. Demak, amaliyot va ish beruvchi bilan bog'langan tajriba komponentini kuchaytirish so'rovnoma asosida asosiy strategik yo'nalishlardan biri sifatida ko'rinmoqda.

5. Ta'lim mazmuni, amaliyot va kasbiy kompetensiyalar

№	Yo'nalish	Indeks	Ijoiy javob, %	Salbiy javob, %
4	Universitetda olgan nazariy bilimlaringiz hozirgi kasbiy faoliyatingizda qay darajada yordam bermoqda?	96.7	98.0	0.3
5	O'quv dasturlarining mazmuni mehnat bozori talablari va kasbiy ehtiyojlaringizga qay darajada mos keldi?	96.7	98.6	0.3
6	Pedagogik/ishlab chiqarish amaliyoti (praktika) kasbiy hayotga tayyorgarlik berishda qanchalik samarali bo'ldi?	96.9	98.9	0.2
7	O'qituvchilar tomonidan qo'llangan pedagogik metodlar va zamonaviy texnologiyalar darajasini qanday baholaysiz?	96.4	98.2	0.3
8	Akademik halollik, bilimni adolatli va shaffof baholash ta'minlanganmi?	97.0	98.6	0.4
9	Kasbiy bilim va ko'nikmalarni amaliyotda qo'llash qobiliyatingiz universitetda qay darajada shakllandi?	97.7	99.4	0.2
10	Mustaqil fikrlash, muammolarni tahlil qilish va hal etish ko'nikmalari qanchalik rivojlandi?	96.3	98.9	0.2
11	Jamoada ishlash, muloqot va liderlik ko'nikmalaringiz universitetda qay darajada rivojlandi?	96.1	99.4	0.1
12	Raqamli texnologiyalar va AKT vositalari bilan ishlash ko'nikmasi universitetda yetarli rivojlandimi?	96.4	98.5	0.3

Nazariy bilimlar, o'quv dasturlari mazmuni, amaliyot samaradorligi, pedagogik metodlar, akademik halollik va kompetensiyalar shakllanishi bo'yicha indekslar yuqori darajada. Ayniqsa, kasbiy bilim va ko'nikmalarni amaliyotda qo'llash, nazariy bilimlarning kasbiy faoliyatga yordam berishi hamda akademik halollik va shaffof baholash bo'yicha ijobiy javoblar ustunlik qiladi.

Shu bilan birga, alohida muammo sifatida bitiruvchilar tomonidan fanlar mazmunining eskirganligi va amaliy ko'nikmalar yetarli emasligi ham ko'rsatilgan. Bu natija ta'lim dasturlari umumiy jihatdan ijobiy baholangan bo'lsa-da, ularni mehnat bozori talablari, zamonaviy kasbiy standartlar va amaliy mashg'ulotlar bilan muntazam yangilab borish zarurligini bildiradi.

6. Kasbiy hayotda eng foydali bo'lgan ko'nikmalar

Ko'nikma turi	Javoblar soni	Ulushi, %
Predmet bo'yicha chuqur bilim	920	81.1
Dars o'tish va pedagogik mahorat	127	11.2
Tadqiqot va tahlil qilish ko'nikmasi	25	2.2
Muloqot va jamoada ishlash	19	1.7
AKT va raqamli vositalar bilan ishlash	17	1.5
Chet tilida muloqot qilish	15	1.3
Tashkilotchilik va boshqaruv ko'nikmasi	7	0.6
Tanqidiy va kreativ fikrlash	5	0.4

Bitiruvchilar uchun kasbiy hayotda eng foydali bo'lgan ko'nikma sifatida predmet bo'yicha chuqur bilim yetakchi o'rinda turibdi. Keyingi o'rinlarda dars o'tish va pedagogik mahorat, tadqiqot va tahlil qilish, muloqot hamda raqamli vositalar bilan ishlash ko'nikmalari qayd etilgan. Bu natija universitetning pedagogik yo'nalishdagi tayanch tayyorgarligi kuchli ekanini, biroq yumshoq ko'nikmalar, raqamli kompetensiya va chet tili komponentlarini yanada kuchaytirish imkoniyati mavjudligini ko'rsatadi.

7. Talabalarni qo'llab-quvvatlash va jismoniy muhit

№	Yo'nalish	Indeks	Ijoiy javob, %	Salbiy javob, %
14	Talabalar hayotidagi qiyinchiliklar (ijtimoiy, moliyaviy, psixologik) da universitetda mavjud mexanizmlar yetarli bo'lganmi?	97.6	98.7	0.3
15	Universitetning jismoniy muhiti (binolar, sport zallar, dam olish joylari, oshxona) qanchalik qulay edi?	96.8	97.9	0.5
16	Universitetda olgan ta'limingizdagi umumiy qoniqish darajangiz?	96.3	98.6	0.0
17	Ushbu universitetni boshqa abituriyentlarga tavsiya etasizmi?	94.8	98.9	0.2

Talabalar hayotidagi ijtimoiy, moliyaviy va psixologik qiyinchiliklarda universitet mexanizmlari yetarli bo'lganini bildirganlar ulushi yuqori. Jismoniy muhit, binolar, sport zallar, dam olish joylari va oshxona sharoitlari ham asosan ijobiy baholangan. Shu bilan birga, ochiq tavsiyalarda yotoqxona va sharoitlarni yaxshilash bo'yicha fikrlar uchraydi, bu masalalar infratuzilma rejalashtirishida e'tiborga olinishi kerak.

8. Ta'lim jarayonida bitiruvchilar ko'rsatgan asosiy muammolar

Muammo turi	Javoblar soni	Ulushi, %
Fanlar mazmunining eskirganligi	666	58.7
Xalqaro hamkorlik imkoniyatlarining kamligi	209	18.4
Amaliy ko'nikmalar va amaliyotning yetarli emasligi	134	11.8
O'qituvchilarning pedagogik mahorat darajasi	40	3.5
Raqamli resurslar va infratuzilmaning kamligi	33	2.9
Chet tili o'qitish darajasining yetarli emasligi	25	2.2
Talabalar huquqlari va manfaatlarini himoya qilish tizimining zaif bo'lishi	19	1.7
Baholash tizimining adolatsizligi	9	0.8

Muammolar bo'yicha eng katta ulush fanlar mazmunining eskirganligi bilan bog'liq. Keyingi o'rinlarda xalqaro hamkorlik imkoniyatlarining kamligi hamda amaliy ko'nikmalar va amaliyotning yetarli emasligi ko'rsatilgan. Mazkur natijalar strategik qarorlar qabul qilishda uchta ustuvor yo'nalishni belgilaydi: ta'lim dasturlarini yangilash, xalqaro akademik hamkorlikni kengaytirish, amaliyot va real kasbiy vaziyatlarga asoslangan o'qitishni kuchaytirish.

9. Ochiq taklif va tavsiyalar tahlili

Mavzu	Qaydlar soni
Boshqa takliflar	44
Amaliy dars va kasbiy tayyorgarlik	8
Zamonaviy mutaxassisliklar va yo'nalishlar	6
Xalqaro texnologiya va pedagogik yondashuv	4
Infratuzilma va yotoqxona	2
Kadrlar va ishga joylashish	2
Ta'lim tillari va chet tili	2
Masofaviy/onlayn ta'lim imkoniyatlari	1

Ochiq tavsiyalar maydonida aksariyat respondentlar qo'shimcha fikr qoldirmagan. Mazmunli takliflar orasida zamonaviy mutaxassisliklarni ko'paytirish, onlayn yoki masofaviy ta'lim imkoniyatlarini yaratish, amaliy darslarni ko'paytirish, yotoqxonalar sharoitlarini yaxshilash, xalqaro pedagogik texnologiyalarni joriy etish kabi yo'nalishlar uchraydi. Bu takliflar yopiq savollar natijalari bilan hamohang bo'lib, ta'lim dasturlarini mehnat bozori va zamonaviy ta'lim texnologiyalari asosida takomillashtirish zarurligini tasdiqlaydi.

10. Amaliy tavsiyalar va chora-tadbirlar

Yo'nalish	Tavsiya mazmuni	Mas'ullar	Muddat
Ta'lim dasturlarini yangilash	Fanlar mazmunini har yili ish beruvchilar, bitiruvchilar va amaliyot bazalari fikri asosida qayta ko'rib chiqish.	O'quv-uslubiy boshqarma, kafedralar	Har o'quv yili yakunida
Amaliyot samaradorligini oshirish	Amaliyot dasturlarini real ish vazifalari, mentorlik va bitiruv oldi bandlik monitoringi bilan bog'lash.	Fakultetlar, amaliyot bo'limi	Doimiy
Bandlik monitoringi	Bitiruvchilarning 3, 6 va 12 oylik bandlik holatini elektron baza orqali kuzatish.	Marketing va talabalar amaliyoti bo'limlari	Yiliga 2 marta
Xalqaro hamkorlik	Stajirovka, akademik almashinuv, xorijiy ekspertlar ishtiroki va xalqaro loyihalar imkoniyatlarini kengaytirish.	Xalqaro hamkorlik bo'limi, kafedralar	Yillik reja asosida
Raqamli va AKT kompetensiyalar	Har bir yo'nalishda raqamli vositalar, LMS, sun'iy intellekt va sohaviy dasturlardan foydalanish bo'yicha amaliy modullarni kuchaytirish.	Kafedralar, raqamli ta'lim texnologiyalari markazi	Semestr davomida
Infratuzilma va talabalar muhiti	Yotoqxonalar, dam olish hududlari, sport va oshxonalar sharoitlari bo'yicha bitiruvchilar takliflarini alohida monitoring qilish.	Ma'muriy-xo'jalik bo'limi, fakultetlar	Yillik dastur asosida

11. Yakuniy xulosa

Bitiruvchilar so'rovlari natijalari universitetdagi ta'lim jarayoni, nazariy va kasbiy tayyorgarlik, pedagogik metodlar, akademik halollik, umumiy qoniqish hamda tavsiya qilish darajasi bo'yicha ijobiy ko'rsatkichlar yuqori ekanini ko'rsatdi. Bitiruvchilarning katta qismi o'z mutaxassisligi bo'yicha ishlayotganligi va qisqa muddat ichida ishga joylashganligi universitetda shakllantirilayotgan kompetensiyalarning mehnat bozorida amaliy qiymatga ega ekanini tasdiqlaydi.

Shu bilan birga, fanlar mazmunini yangilash, amaliy ko'nikmalar va amaliyotni kuchaytirish, xalqaro hamkorlik imkoniyatlarini kengaytirish, zamonaviy mutaxassisliklar va masofaviy ta'lim shakllarini rivojlantirish kelgusida ta'lim sifatini yanada oshirish uchun ustuvor vazifalar sifatida belgilanishi lozim.